

Тема 3. Спеціальний фонд місцевого бюджету

Питання: Доходи спеціального фонду місцевого бюджету; Видатки спеціального фонду; Бюджет розвитку.

Теоретичні відомості.

Мінімальні розміри бюджетів місцевого самоврядування визначають на основі нормативів бюджетної забезпеченості на одного мешканця, які встановлює Верховна Рада України.

В сучасних умовах місцеві бюджети містять у собі два фонди:
загальний і спеціальний.

Загальний фонд місцевого бюджету – це фонд, грошові кошти якого призначені для фінансування власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування

Спеціальний фонд слід формувати з коштів конкретно визначених джерел надходжень і використовувати на фінансування у конкретно визначених цілях. Отже, спеціальний фонд – це класичний випадок закріплення джерела доходів за статтею видатків, за якою певні види доходів призначають на фінансування певних видів видатків.

Відповідно до діючого порядку, місцевий бюджет поділяють на поточний бюджет і бюджет розвитку.

Бюджетним кодексом України встановлено, що *поточний бюджет* використовують для виконання як власних, так і делегованих повноважень.

Кошти поточного бюджету спрямовують на фінансування установ і закладів виробничої і соціальної інфраструктури, які утримують за рахунок бюджетних асигнувань, а також на фінансування заходів щодо соціального захисту населення.

Розробка бюджету розвитку (інвестиційного бюджету) має важливе значення для забезпечення фінансування процесу розширеного відтворення на відповідній території у складі місцевих бюджетів. У бюджеті розвитку є як доходи так і видатки місцевого бюджету, які утворюють і використовують для реалізації програм соціально-економічного розвитку, зміцнення матеріальнофінансової бази.

До доходів бюджету розвитку, що входять до складу місцевих бюджетів (ст. 71 Бюджетного кодексу), відносять:

— кошти від відчуження майна, що перебувають у комунальній власності відповідної територіальної громади, або в спільній власності територіальних громад;

— надходження частини прибутку, дивідендів, відсотків тощо від часток, паїв у статутних фондах суб'єктів господарювання, які є у комунальній власності територіальних громад або у їхній спільній власності;

— надходження від оренди майна, яке перебуває в комунальній власності територіальних громад чи у їхній спільній власності;

— цільові субвенції з Державного бюджету України та інших бюджетів на інвестиційні цілі;

— кошти від повернення бюджетних позичок, які надавали з бюджету розвитку, а також відсотки за використання бюджетних позичок;

— запозичення органів місцевого самоврядування на інвестиційні цілі;

— частину коштів від власних надходжень бюджетних установ і організацій, які утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, що визначають під час затвердження відповідного місцевого бюджету на наступний фінансовий рік;

— надходження коштів до позабюджетних фондів місцевого самоврядування;

— кошти, які передають з поточних бюджетів за рішенням ради відповідного рівня.

Бюджет розвитку має кошти, які спрямовують на реалізацію програм соціально-економічного розвитку відповідної території, пов'язаних із здійсненням інвестиційної та інноваційної діяльності, а також на фінансування субвенцій та інших видатків, пов'язаних з розширеним відтворенням.

До бюджету розвитку місцевих бюджетів законодавством віднесені такі витрати:

— погашення основної суми боргу місцевого самоврядування;

— капітальні вкладення;

— внески органів місцевого самоврядування у статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності.

Запитання для самоконтролю знань

1. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування
2. Формування видаткової частини місцевих бюджетів

3. Кошторисне планування видатків установ, які утримуються з місцевих бюджетів
4. Виконання місцевих бюджетів за видатками
5. Формування та використання загального фонду місцевих бюджетів
6. Спеціальний фонд місцевих бюджетів
7. Міжбюджетні відносини та особливості їх організації
8. Фінансове вирівнювання розвитку територій
9. Фінансова діяльність підприємств комунальної власності
10. Організація фінансів житлово-комунального господарства
11. Бюджетний федералізм в умовах унітарного устрою держави
12. Фінансова політика на місцевому рівні